

MORRIS, WILLIAM (circa 1816? - 1886), cyhoeddwr llyfrau a chylchgronau Eglwysig ac argraffydd

Enw: William Morris
Dyddiad geni: circa 1816?
Dyddiad marw: 1886
Plentyn: W. Morris
Plentyn: Rupert Hugh Morris
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: cyhoeddwr llyfrau a chylchgronau Eglwysig ac argraffydd
Maes gweithgaredd: Crefydd; Argraffu a Chyhoeddi
Awdur: David Myrddin Lloyd

Yn ôl Cyfrifiad 1851 trigai yn 47 High Street, Holywell. Disgrifia'i hun fel llyfrwerthwr 35 oed yn cyflogi chwe gweithiwr.

Ef oedd cyhoeddwr *Yr Eglwysydd* o'r cychwyn yn 1847, yn Nhreffynnon hyd 1860, ac ar ôl hynny parhaodd i gyhoeddi'r misolyn hwn yn Ninbych. Bu hefyd yn cyhoeddi 'r *Cymro*, wythnosolyn Eglwysig a Cheidwadol, yn y ddwy dref uchod. Ef hefyd a ysgrifennai lawer o gynnwys y ddau gyhoeddiad hyn. Yr oedd hefyd yn llyfrwerthydd ac yn siaradwr rhugl yn y ddwy iaith. Yn Ninbych, lle bu fyw o 1860 ymlaen, daeth yn aelod o'r cyngor trefol, yn ustus heddwch, ac yn bostfeistr, heblaw parhau'n argraffydd, cyhoeddwr, a llyfrwerthydd.

Bu'n briod ddwywaith, a chafodd dri o feibion ac un ferch. Ei fab hynaf oedd y canon W. Morris, caplan i ddug Westminster yn Eaton Hall, sir Gaer; ei ail fab oedd y [canon Rupert Hugh Morris](#) (1843 - 1918), a fu'n olygydd *Archæologia Cambrensis*

Bu farw ar ôl hir waeledd ar 8 Hydref 1886 yn ei gartref, ' Gwilymfod,' a'i gladdu ym mynwent yr Eglwys Wen, Dinbych. (Anghywir yw'r adroddiad yn *Y Faner* iddo fyw 40 mlynedd yn Ninbych; ac yn ôl yr un adroddiad yr oedd yn 85 yn marw. Yn ôl Bye-Gones, 74 oedd ei oed.)

Awdur

David Myrddin Lloyd, (1909 - 1981)

Ffynonellau

Bye-Gones, relating to Wales and the Border Counties, 1386, 145

Baner ac Amserau Cymru, 9 Hydref 1886

Yr Haul, Tachwedd 1886

H. Blackwell, [NLW MSS 9251-9277A: A Dictionary of Welsh Biography](#)

T. M. Jones, *Llenyddiaeth fy Ngwlad* (1893)

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q20821453](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.